

A kalászos koordinációs értekezlet rendhagyó módon augusztus 27-én került megrendezésre. Ennek oka, hogy a Fajtaminősítő Bizottsági ülés előreláthatóan szeptember 24-én kerül megtartásra.

Az értekezleten elhangzott előadások megtekinthetők a NÉBIH hivatalos weboldalán.

Fontos dátumok a bejelentők számára:

- Bejelentési határidő: szeptember 10.
- Vetőmag beérkezési határidő: szeptember 20. (22.)

A 2014-es évben fellépő nagymértékű sárgarozsda fertőzöttség miatt felmerülő búza metodikát érintő kérdés volt a megbeszélés egyik legfontosabb vita pontja.

A NÉBIH javaslata a következő:

- GOSZ-VSZT posztregisztrációs minősített fajtasor a jövőben a 4 ismétlésből 3 gombaölőszerezellel kezelt, 1 kezeletlen lesz.
- a következő évben több standard fajta lesz beállítva a kísérletben, valamint egyes standard fajták leváltásra kerülnek.

Az előadások utáni vita során a következő felvetések hangzottak el:

A szegedi Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft. képviselőjében felszólalt Dr. Bóna Lajos, Dr. Cseuz László és Dr. Csősz Lászlóné.

- Dr. Bóna Lajos azt fogalmazta meg, hogy a metodikai változásoknál a fokozatosság elvét kell követni, ezért azt javasolta, hogy jövőre 1-1 reprezentatív kísérleti helyen kerüljenek beállításra a fajtajelöltek, 2-szer 4 ismétlésben védett és védetlen formában.
- Dr. Cseuz László is egyetértett ezzel, valamint kiemelte, hogy a 4-4 ismétlés helyett elfogadható a 3-3 ismétlés is. Továbbá kijelentette, hogy nem támogatja a minősített fajtasor esetében 1 kezeletlen ismétlés fenntartását.
- Dr. Csősz Lászlóné kiegészítette azzal, hogy a tapasztalatai alapján a NÉBIH kísérleti helyei közül Debrecen, Székkutas, Eszterágpusztas és Szombathely lenne a legalkalmasabb védett és védetlen kísérlet beállítására a fajtajelöltek esetében. Továbbá felhívta a figyelmet a levélrozsdas veszélyére, ezáltal a kezeletlen ismétlések fontosságára, mely alapján a GOSZ- VSZT kísérletben támogatta az 1 kezeletlen ismétlés elgondolást.

MTA ATK Mezőgazdasági Intézet nevében Dr. Láng László osztotta meg a nézeteit:

- A védett- nem védett kérdéskörben megjegyezte, hogy ha a termőképességet szeretnénk mérni, védeni kellene a kísérletet, ha rezisztenciát, akkor nem. Az lenne a legjobb, ha párhuzamosan minden kísérleti helyen lehetne beállítani védett- nem védett kísérletet akár 2-szer 2 ismétlésben. Valamint kiemelte, hogy a standardváltás nem megoldás a sárgarozsda kérdésre a rasszváltás miatt. Továbbá javasolta, hogy a 3 éréscsoportban ugyanazok legyenek a standard fajták elkerülve azt, hogy csoportonként jelentős eltérések legyenek a szemtermés átlagok között.

Dr. Ruthner Szabolcs ismertette a GOSZ- VSZT posztregisztrációs fajtakísérletének fajtakiválasztási rendszerét, melynek egyik eleme az 1/3-os szabály (1 fajtatulajdonos által indított fajta aránya nem haladhatja meg a kísérletben szereplő összes fajtának az 1/3-át). Ez a szabály érinti a MTA ATK Mezőgazdasági Intézetet, azonban Dr. Láng László nem értett vele egyet, mivel úgy gondolja, hogy ez a kísérlet alapvetően befolyásolja a fajták piaci helyzetét.

Dr. Murányi István az árpa éréscsoport helyrerakásával egyetértett, de kiemelte, hogy korai éréscsoportra szükség van. A fajtajelöltek védésének a kérdésével kapcsolatban azt fogalma meg, hogy ha levédjük, a fajtákat átmegegyünk agrotechnikai kísérletbe, a fajtakísérlet helyett, valamint ez az utolsó lehetőség, hogy megismerjük a fajták rezisztenciális tulajdonságait.

Mátrai Tibor az Agromag Kft. képviselőjében, felvetette a fogékonyság kérdéskörben, hogy ha egy fajta jól teljesít, de valamely kizárásra okot adó betegsége fogékony, jogos-e a negatív előterjesztés? A kísérlet védésével kapcsolatban felvetette, hogy ha valamely kísérleti helyen menthetetlennek tűnik a kísérlet, akkor legyen engedélyezve a fungicid kezelés.

Poós Bernát felvetette, hogy ha egy védetlen helyen kiderül, hogy egy fajta fogékony, vagyis ellentmondásba kerülnek az eredmények a védett hellyel, az az értékelés során hogyan nyilvánuljon meg.

Dr. Matók György elmondta, hogy az árpa fajtajelöltek a korai éréscsoportban, a kapott adatok alapján nem mondhatóak korainak, ennek következtében felvetette a korai éréscsoport megszüntetését. A két érésidő csoport elhatárolására, pontosan a két érésidő csoport határán beérő standard beállítása szükséges. Korábban már körvonalazódott az a vélemény, hogy a KH Viktor korai érésűnek elismert jelenleg átfutó standard fajta lehetne az érésidő elhatárolás standardja is.

Somogyi Ferenc felhívta a nemesítők figyelmét arra, hogy ha az EU-s társhatóságok vetőmagmintát kérnek referencia gyűjteményhez, azt mindenképp küldjék meg, mert ha közösségi fajtaoltalom alatt álló fajtáról van szó, mert a CPVO ezt nyomon követi, és ellenkező esetben az adott fajtát törölhetik a listáról. Továbbá elmondta, hogy a külföldi társhatóság által végzett DUS- vizsgálatok esetén, a regisztrációra kerülő fajtajelölt letéti mintáját a regisztrálás előtt, legkésőbb a fajtanév bejelentési határidőig kérjük megküldeni.

Csapó József reagálva a felvetésekre elmondta, hogy GOSZ-VSZT posztregisztrációs kísérletben szükségesnek tartja minimum 1 ismétlésben a fungicid kezelés mellőzését. Annak érdekében, hogy ritkán előforduló, de súlyos következményekkel járó betegségek iránti fogékonyságról információt kapjunk már államilag elismert fajták esetében is. A fajtajelöltek vizsgálata során is mindenképp szükség van a védetlen kísérletekre, mert a nemesítői tevékenység így válik megfigyelhetővé, azonban a továbbiakban érdemes lenne fogékonyság szempontjából egy egységes kórtani mutatót meghatározni az adott fajtajelölről. Az ismétlésekkel kapcsolatban elmondta, hogy a 2-2 ismétlésnél felmerül annak a veszélye, hogy ha 1 ismétlés kizárásra kerül, akkor az adott kísérleti helyet ki kell zárni az értékelésből. A 3-3 ismétlésből álló kísérlet gyakorlati kivitelezését is át kell gondolni, mert a jelenlegi kísérleti rendszerünkbe nem illeszhető be. Valamint hangsúlyozta, hogy a metodikai változások elől nem zárkozik el a NÉBIH, de több évre alapozva kell kidolgozni a változtatásokat.

Lukács József álláspontja is az, hogy a metodikai változtatások során fokozatosságot kell alkalmazni, végrehajtásukat bevezetésüket további szakmai egyeztetések, és előkísérletek, néhány éves tapasztalat előzze meg. Nem agrotechnikai kísérlet, hanem fajtakísérlet beállítására kell törekedni, felelősséggel a termesztők iránt, akiket nem a többlet-vegyszerek felhasználására szeretné inspirálni. Továbbá kiemelte, hogy az elhangzott felvetések a Fajtamínósító Bizottság elé fognak kerülni. Hangsúlyozta, hogy tekintettel az idei évi eredményekre, további egy év vizsgálat a Bizottság jóváhagyásával lehetséges.